

MÚLTMENTŐ

A HOSSZÚHETÉNYI HAGYOMÁNYŐRZŐ EGYESÜLET KIADVÁNYA 16.

Ötven éve színpadon

Fél évszázada alakult a Hosszúhetényi Népi Együttes

Az együttes jubileuma hármas évforduló, hiszen a múlt század harmincas éveinek elején *Nemes János* tanító és *Czímber József* jegyző szervező tevékenysége révén, elsőként alakult meg a Hosszúhetényi Bokréta. A *Paulini Béla* által életre hívott Országos Magyar Bokréta Szövetség a „népi” hagyományok újjáélesztésére és színpadi bemutatására alakult mozgalom volt, melynek révén vidéki parasztemberek mutathatták meg a

fővárosi közönségnek faljuk táncait, viseletét. A budapesti szereplések országos hírűvé tették Hosszúhetény színpompás viseletét, dalainak és táncainak csodálatos világát is.

A II. világháborút követően az ötvenes évek elején *Csánki Lenke* helyi védőnő vezetésével, valamint *Muharay Elemér* szakmai támogatásával újjáéledt az együttes, és sikeresen működött több mint egy évtizeden keresztül.

2022.

MÚLTMENTŐ

“Aki megírja szülőföldje történetét, az nagyobb és értékesebb munkát végez, mintha egyetlen történelmet írna. A hűség a szülőföldhöz a legnagyobb erő a táj felemelésére.”

Kanyar József

Ötven éve színpadon

A harmadik korszak a *Vass Lajos* nevével fémjelzett Röpülj páva! országos vetélkedő hatására bontakozott ki. *Kaszás Ágnes* – a későbbi együttes egyik vezető táncosa – tizenkilenc esztendősen a vetélkedőben az országos középdöntőig jutott. A televízió keresztül kapott ösztönzés és a helyi gyűjtések hatására, az akkori faluvezetés segítségével 1972 őszén útjára indult a Hosszúhetényi Pávakör. *Bajtay Dezsőné*, majd *Kaszás János* vezetésével, az éneklő együttes egy év elteltével vette fel mai nevét, azóta megszakítás nélkül működik hagyományörző táncsoportként.

Kaszás János együttesvezetőnek, *Göndöcs János* zenekarvezetőnek és a támogató Komlói ÁFÉSZ akkori vezetőségének elévülhetetlen érdemei voltak abban, hogy a hetényi táncosok a hetvenes-nyolcvanas években sikert sikerre halmozva bejárták Európát, sőt Európán túlra is eljutottak. A kultúrpolitika által is támogatott szövetkezeti néptáncmozgalom újra feltette Hetényt hazánk folk-lórtérképére.

Számtalan fesztiváldíj, országos minősítés, rangos külföldi meghívás jelzi azóta is azt az utat, amelyet az együttes megtett az elmúlt évtizedekben. *Kaszás János* húsz éves, elvitathatatlan vezetői érdemeit Életfa díjjal, és Muharay-díjjal ismerte el a néptáncos szakma.

Az együttes vezetését 1992-ben *Papp János* pedagógus, népművelő vette át elődjétől. Az azóta eltelt évtizedekben három kiváló minősítést szerzett az együttes, több fesztiválmeghívásnak tett eleget és rendszeres résztvevője a Muharay Elemér Népművészeti Szövetség országos rendezvényeinek. Megtisztelő felkérés volt az együttes számára, hogy hat alkalommal szerepelhetett a Nemzeti Táncgyűjtés Kiegyezés című egész estés műsorában.

A táncosokat a hetvenes években kialakult hagyomány szerint, saját rezesbanda kíséri. Az alapító együttesvezető *Göndöcs János* után *Hollósi Béla* vezette a zenekart, halálát követően, *Somkerék* zenekar néven *Keserű Árpád* irányítja a fúvósokat.

A Hosszúhetényi Népi Együttest a helyi önkormányzat támogatásával a tagokból álló egyesület működteti. A *Papp János* művészeti vezető szakmai munkáját közvetlenül *Lázárné Szabó Emese*, *Radó Tihamér*, *Keserű Árpád* és *Pappné Pintér Ilona* segíti, háttérrel az egyesület elnöksége biztosít.

Tizenhatodik évébe lépő kiadványunkban ezúttal főként az együttes múltjának állítunk emléket. A 6. oldaltól a teljesség igénye nélkül felvillantunk pillanatokat az eltelt ötven évből azzal a szándékkal is, hogy olvasóinkat ösztönözzük saját emlékeik felidézésére, amit aztán a Múltmentőben közzé tehetünk.

Hosszúhetény, 2022.szeptember 10.

Egy százalék

Ezúton is köszönjük támogatóink segítségét, akik jövedelemadójuk 1%-át egyesületünk javára ajánlották fel az elmúlt évben, vagy ezután kívánják támogatni tevékenységünket!
Adószámunk: **18325920-1-02**

Címlapon:

Egy fotó a népi együttes archívumából. 1986 szeptemberében Baranya megye küldöttségével négy napot töltött az együttes az akkori Szovjetunióban, Pécs testvérvárosában, Lvovban.

A visszaemlékezők szerint busszal utaztak, szállodában laktak. A szovjet – magyar barátság jegyében minden szereplés után sok virágot kaptak. A cserepes növényeket persze nem lehetett áthozni a határon, de a szemfüles társaság túljárt a vámosok eszén.

Mi is így gondoljuk...

“A néphagyományban több ezer éves bölcsesség van és ez a jövő számára útmutatás.”

Andrásfalvy Bertalan

“Kétszeresen imádkozik aki énekel”

Sebestyén Márta

“A hagyomány nem a hamu őrzése, hanem a láng továbbadása.”

Morus Tamás

“Azért kell ismerni a hagyományt, hogy megtanuljuk és műveljük azt, ami mai életünknek is része lehet! Tudjunk énekelni és táncolni, önmagunkat megismerni és kifejezni zenében, táncban, kézművességben. Mert ez öröm, kapcsolódás és közösség!”

Héra Éva

MÚLTMENTŐ

**A HOSSZÚHETÉNYI
HAGYOMÁNYÖRZŐ EGYESÜLET
KIADVÁNYA**

Székhelye:

7694 Hosszúhetény, Verseny u.9.

Telefon: 72/490-827

nepiegyuttas@hosszuheteny.hu

Szerkeszti az egyesület.

Felelős szerkesztő: Papp János

A címlapterv Marsai Ágnes munkája

Készült Pécsen, Molnár Csaba

nyomdájában

ISSN-2060-1824

Küldjön egy képet!

Mindig nagy öröm számunkra, amikor olvasóink egy-egy képet vagy egyéb dokumentumot eljuttatnak hozzánk! Továbbra is szívesen vesszük, ha Hosszúhetény múltjából bemutatathatunk valamit, ami egyébként veszendőbe menne.

A felső képet *Kacsáandi Anikótól* kaptuk, amelyen a kultúrház kapuján kilépve vonulnak az Népi Együttes tagjai Nimsz Zoltán és Horváth Tünde esküvőjére 1982. május 15-én.

A középső fotót *Kincsené Gombos Margit* küldte. A művelődési ház – melynek akkor ő volt a vezetője – 1976-ban szabás-varrás tanfolyamot szervezett.

“ A létszám megvolt a tanfolyam indításhoz, úgy emlékszem, de beugrottam én is. Később rengeteg vagány cuccot varrtam a fiaimnak! Ebben ez a tanfolyam is nagy segítségemre volt”

A képen balról *Bózsa Sarolta*, *Bózsa Sándorné*, *Kincsené Gombos Margit* *Lootz Frigyesné Panni* szakkörvezető, ???, *Reinhart Ilona* és elől ül *Bencsik Erika*.

Dömös Károlyné Marikától kaptuk az alsó fotókat, melyek nem Hetényben hanem Egerágon készültek 1962-ben. Érdekessége, hogy mennyire hasonlít a viselet a hetényire és hogy a képen láthatók közül hárman ma már Hosszúhetényben laknak: A bal oldali képen balról a második népviseletes *Horváth Jánosné Judit*, a harmadik *Dömös Károlyné*. A jobb oldali fotón *Marika* mellett *Pichler Józsefné Piroska* látható egy egerági iskolai ünnepségen.

Ötven éves a Népi Együttes

Hetényi vígságok a pécsi színházban

Öt évente varázslatos estéknek lehetünk tanúi, élvezői népi együttesünk jubileumi alkalmából. Tanúi, hiszen ilyenkor megtudhatjuk, hogyan alakult a táncsoport élete az eltelt évek alatt, de főként élvezői annak a nagyszerű műsornak, amely az ünnepre a legszebb és legnépszerűbb dalokat, táncokat, színpadi koreográfiákat vonultatja fel.

Az idei 50-dik évforduló különösen megkapó volt már csupán azért is, mert a Pécsi Nemzeti Színházban tartották, s a nézőtérén csupa-csupa ismerős, mosolygós ember köszöntötte egymást. Valaki kis túlzással meg is jegyezte, hogy „Kiürült a falu, mindenki itt van és ünnepel”.

S valóban igazi örömnep kezdődött szeptember 10-én este, a hetényieké volt az egész színház, s felcsendült a jól ismert, de mindig vérpezsdítő fűvós muzsika...

A három órás műsor nyitóképében *Kaszás János* Tavaszváró koreográfiájával idézték fel a múltat. A gála zárásaként pedig *Papp János*, jelenlegi együttesvezető Hetényi lakodalmas összeállítását elevenedett meg a színpadon. E két, mindig szívesen látott műsorszám között képet kaphattunk az együttes munkájának teljes spektrumáról.

Német népdalok és táncok előadásával Püspök-szentlászlói és Kisújványa német ajkú lakosainak kultúrája előtt tisztelegtek a fiatalok. Újra élvezhettük a Hetényi vígságok máig szívesen táncolt koreográfiáját is. A mostani előadásnak különlegessége volt, hogy az idézőjelbe tett „öregek” is beálltak a táncba a maiakkal kiegészítve, s a táncosokat az együttes korábbi zenekarának tagjai kísérték.

Egy újabb, a katonai sorozás szokását felelevenítő összeállítást is láthattunk, *Papp János* és *Lázárné Szabó Emese* *Mikor engöm vizitáltak* című közös munkáját.

A *Kaszás János* alapította, majd tizenöt éven át *Detrich Pálné*, ma pedig *Somogyi Bernadett* által vezetett Hosszúhetényi Daloskör, a Pévönye Együttes, melyet húsz évvel ezelőtt szintén *Detrichné Klári* néni hívott életre – ma pedig *Varga Dóra* irányít –, egykori és mai énekes lányai mind mind eljöttek, hogy fellépjenek a műsorban.

A táncosokat kísérő fűvós zenekar régi és új tagjai szintén felsorakoztak a színpadon, s a fiatalok láttán tudhatjuk, hogy a mai, *Keserű Árpád* vezette Somkerék zenekarnak van jövője Hetényben.

A meghívott csoport ezúttal a pécsi Misina Táncgyűttes volt, akik Nyárad-menti táncokkal köszöntötték a hetényieket, nagy közönségsikerrel.

A gálaműsor befejező száma előtt népi együttesünk valamennyi tagját név szerint szólította a színpadra a műsorvezető. Az előző jubileum óta csatlakozott a felnőtt együtteshez táncosként, vagy zenészként:

Bencsik Bianka, Bocz Léda, Brand Petra, Horváth Helga, Jáhn Cintia, Keszlerné Bocz Márta, Molnár Veronika, Schumann Réka, Plaszaer Petra, Tóth Viktória, Garamvári Zsombor, Szauer Róbert, Papp Gergely, Majorosi Márió, Orsós Péter, Friedrich Marcell, Gruber Máté, Keszler Vivien, Deák Bálint.

6 éve táncol, zenél az együttesben: *Tiszt-Papp Katalin, Molnár Ádám, ifj. Molnár Ferenc,*
7 éve *Zsombéki Gergely, Bagó Sára,*
8 éve *Kruzsely Gina, Schumann Adél,*
9 éve *Kruzsely Pálma, Erdei Benedek,*
10 éve *Végh Tibor,*
11 éve *Nagy Sándorné,*
12 éve *László Emese, Lázárné Kruzsely Cecilia, Zugfil Rolf,*
15 éve *Varga Dóra,*
16 éve *Zugfil Richárd, Schätzl Zsolt,*
17 évet táncolt, jelenleg zenél *Molnár Ferenc,*
17 éve táncol *Lázár István,*
20 éve *Márton Istvánné, Dallos László,*
25 éve *Lázárné Szabó Emese, Spáth Róbert, Keserű Árpád,*
31 éve *Poór Gabriella,*
34 éve *Bocz Orsolya, Molnár János,*
35 éve *Papp János és felesége Pappné Pintér Ilona,*
40 éve zenél *Kruzsely László,* aki még az első zenész generációval kezdte,
41 éve táncol *Füzi Gyula,* aki karakterével, énekhangjával azóta meghatározó tagja az együttesnek,
42 éve *Bertalan Éva,* aki szüleivel együtt táncolt már a hetvenes években, és azóta is szíven viseli a helyi hagyományörzést,
45 éve táncol *Radó Tihamér* híres viseletgyűjtő, az együttes ruhatárának és a hetényi viseletnek féltő őrzője, gondozója,
48 éve tagja az együttesnek *Poór Jánosné,* aki férjével friss házasként kezdte, és férje haláláig együtt táncolt vele az együttesben. Vidámsága meghatározó volt a fellépéseken.

A protokoll kezdetén *Korbuly István* műsorvezető felolvasta *Szabadi Mihálynak* a néptánc és a hagyományörző mozgalom nagy öregjének, a Muharay Szövetség tiszteletbeli elnökségi tagjának üdvözlő levelét.

Hetényi Barátaim!

Köszönöm a megtisztelő meghívást, de sajnos nem tudok veletek ünnepelni. Nagyon tisztelem a munkátokat. Ötven esztendeje vagyok tanúja annak, hogy Hetényben becsülete van a hagyománynak. Az elmúlt fél évszázadban nagyot változott a világ. A paraszti közösségek által megteremtett kultúra gyökerét vesztette. Ám akadtak, és vannak emberek, akik vállalják az értékmegőrzés magasztos feladatát. Ilyen volt Kaszás János, és ilyen Papp János, és az a közösség amely mögötte van. Tanúja voltam a küszködésnek, és tanúja vagyok annak, hogy munkátok példa adó. Értéket mentetek, mert tudjátok, hogy múlt nélkül nincsen jövő. Erőt, egészséget, kitartást kívánok a további munkához!

Baráti üdvözléssel:

Szabadi Mihály

Ezután az együttest *dr. Csörnyei László* polgármester köszöntötte, emléklapot, kitűzöt és egy 250 ezer forintos utalványt adott át a közösségnek.

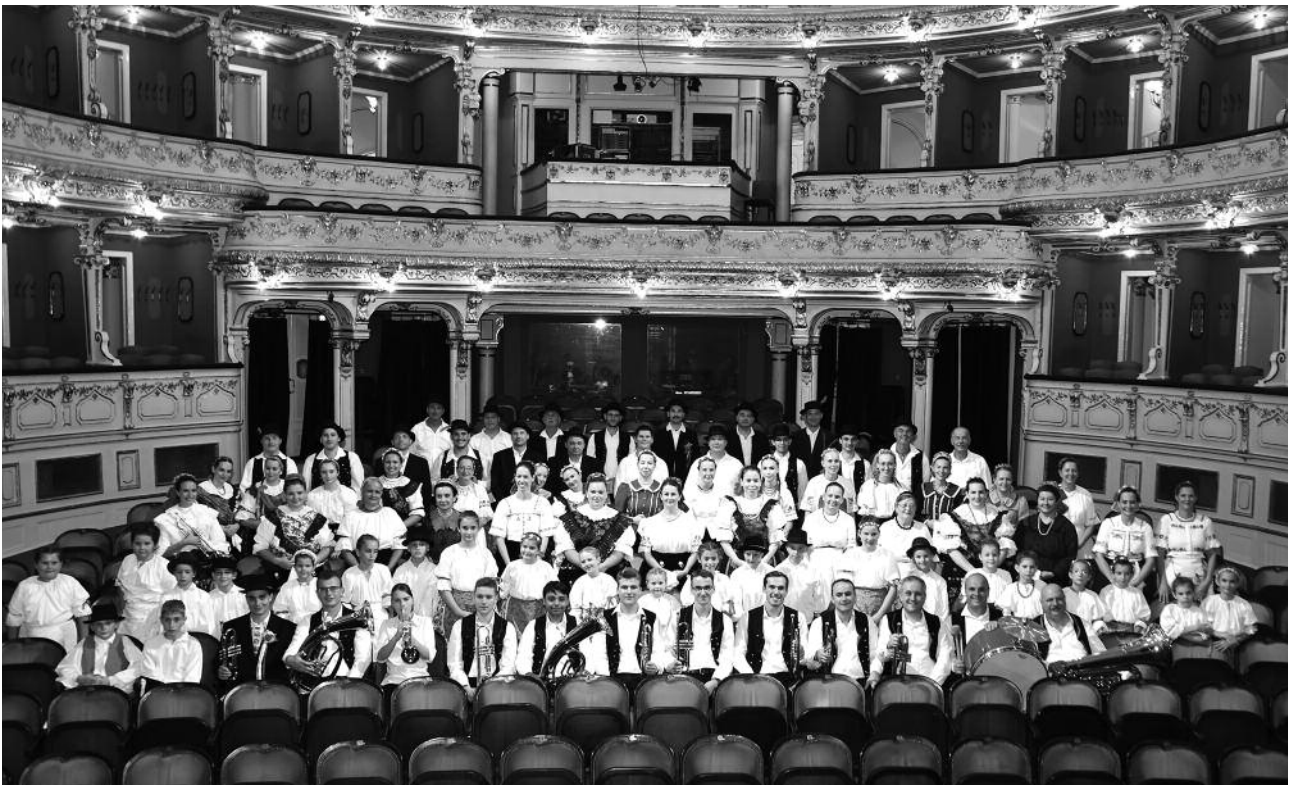
Megköszönve a jelenlegi vezetők munkáját *Papp Jánosnak, Lázárné Szabó Emesének* és *Keserű Árpádnak* emléklapot adott át. A Német Önkormányzat nevében *Kiss Csaba* elnök és *Áman Mihályné* adta át ajándékait az együttesnek, a táncsoport tagjai pedig az eltelt három évtizedet reprezentáló, általuk összeállított fotóalbummal kedveskedtek vezetőjüknek.

A Déli Kapu Folklórszövetség és a pécsi Misina Tánc-együttes nevében *Gálber Attila* elnök köszöntötte a születésnapos együttest.

Az ünnepelt pedig a szünetben egy pohár italra hívta meg az őket ünneplő közönséget.

Nagyszerű, felemelő este volt, talán minden vendég és szereplő nevében mondhatom, hogy jó érzés volt ehhez a közösséghez, ehhez a faluhoz tartozni.

Müller Zsuzsanna
Fotó: *Gulyás Tamás*

Pillanatok az elmúlt ötven évből

A Hosszúhetényi Pávakör első jelentős szereplése 1973. nyarán volt Harkányban, ahol a tagok népviseletbe öltözve énekelték saját falujuk népdalait. A népdalsokrok között *Tóth István* – ragadványnevén *Regyespista* – jóízű borköszöntőt mondott, *Kaszás Ágnes* szólót énekelt. A fotó 1974-ben egy hasonló zádori fellépésen készült, melyen *Göndöcs János* gitárral kíséri Ágnest.

A lenti kép a kultúrház előtt készült az együttes táncosairól 1974-ben. Ebben az évben már, mint népi együttes vettek részt a Pécsváradi Leányvásáron, melyen a Kaszás

János által összeállított „Hosszúhetényi táncok” című koreográfiát a zsűri – Vásárhelyi László vezetésével – ARANY minősítéssel jutalmazta. A zenekíséretet 9 tagú rezesbanda látta el, amely a vasasi bányász zenekar tagjaiból szerveződött. Tagjai: *Göndöcs János* trombita, *Kengyel Ferenc* trombita, *Németh Tamás* tenorkürt, *Fuchs Miklós* trombita, *Bárány György* tuba, *Medek László* klarinét, *Szám Pál* klarinét, *Spáth Péter* dob. A banda vezetője a hetényi *Schlégl Antal* volt, a tagok Vasasról jártak át próbákra. A szállításban a termelőszövetkezet elnöke segített.

A hetvenes évek közepétől az együttes rendszeresen részt vett a Hagyományörző Együttesek Országos Bemutatóján Veresegyházán, majd Gödöllőn. 1976 tavaszán Kaszás János „Förösztés” című összeállításának volt az ősbemutatója, melynek alapja az a helyi lakodalmi szokás, hogy az esküvő után, de még vacsora előtt felkerekedik a násznép és a legközelebbi községi közkúthoz vonul. Itt bizonyos szertartások mellett megmosdatják az ifjú férjet.

1978, Zakopane. Az együttes életének kiemelkedő eseményeként szeptember elejére meghívás érkezett a Hegyvidéki Népek Nemzetközi Folklórfesztiváljára Zakopánéba. Kaszás János: Eladó a menyasszony! c. összeállítása a tizenhárom országból érkező csoportok mezőnyében a rendkívül előkelő harmadik helyezést érte el. Ettől az évtől szövetkezeti együttesként működött a csoport. Hivatalos neve: Komlói ÁFÉSZ Hosszúhetényi Népi Együttese. A támogató fogyasztási szövetkezet elnöke, Finta József és munkatársai sokat tettek a csoport zavartalan működésének biztosításáért.

FREDAGEN DEN 15 JUNI 1979

Ungersk folkdans — En explosion i färg och glädje

Här hyllas brudparet i det ungerska, lantliga bröllopet.

Till och med regnet kapitulerade inför den ungerska danskonsten när det folkdanslag som denna vecka gästade Skinnskatteberg gjorde sitt första framträdande. Det skedde i Ridderhyttan i onsdagskväll, där hade regnmolnen sökt sig in över premiären på gräsplanen framför kyrkan och just som dansarna sprang ut föll de första, tunga dropparna.

Men regnet gav snart upp, bortjagat av färgerna, glädjen och värmen som ungrarna spred omkring sig. Vad man bjuder på är mycket, mycket mer än vad vi vanligen förknippar med folkdans. Med stor or-

Bara dräkterna är värda ett besök på någon av ungrarnas dansuppträdanden.

Här träder man bröllopsdansen i den ungerska föreställningen.

kester och hela danstruppen sjungande i danserna, framför man ett lantligt bröllop i Ungern så som det kunde gå till en gång i tiden. Den lilla publiken i Ridderhyttan fick uppleva en härlig mini-operett och alla som missade föreställningen får en ny chans på lördag när ungrarna uppträder vid herrgården i Skinnskatteberg. På söndag dansar de i Söderbärke.

Bara ungrarnas dräkter är värda ett särskilt kapitel. Kvinnorna dansar i vida kjolar och med pärlor och broderier, till och med deras knäppkängor är broderade. Männen har svarta byxor, och västar samt rejäla stövlar som egentligen skall smällas i ett trägolv som

En stor orkester med duktiga musikanter har ungrarna med sig.

man hellre dansar på än gräs. Vissa av kvinnornas dräkter är arvegods, hundraåriga och mer än så och oerhört värdefulla.

I danstruppen finns folk i alla åldrar, från spröda tonårsflic-

kor till härliga matronor och mustiga män i pensionärsålder. Alla bidrar till stor realism i en föreställning som är en explosion i dans, sång, färg och glädje.

Text, bild: TAGE B.

A belföldi és külföldi fesztiválsikerek után jött az első nyugat-európai meghívás Svédországba. Minden művészeti csoportnak nagy dolog volt akkoriban nyugatra menni és nyugaton is egzotikusnak számított a vasfüggöny mögül érkező folklórcsoport. 1979 júniusában egy héten át gyönyörködhettek a svéd vendéglátók a keleti blokkból érkező hosszúhetényiek táncában és viseletében. Odakint és itthon is nagy volt a turné sajtóvisszhangja. A *VLT EXTRA* című ottani lapban (*ld. a képen*) többek között a következő tudósítás jelent meg a hetényiekről:

„MAGYAR NÉPTÁNC – ROBBANÉKONYSÁG SZÍNEN ÉS JÓKEDVBEN”

„Még az eső is kapitulált a magyar táncsoport tudása előtt. Skinnskattenbergben vendégeskednek, és Ridderhyttanben volt az első fellépésük szerda este.

Esőfelhők keresték fel a premier helyszínét, és pontosan, amikor kiszaladtak a táncosok a templom előtti pázsitra, akkor estek az első esőcseppek. De az eső hamarosan megadta magát, a magyarok öröme és kisugárzásuk elkergette az esőfelhőket. Amit ők mutatnak, az sokkal több, mint amihez mi hozzá vagyunk szokva a néptáncal kapcsolatban.

Egy nagyobb zenekar kíséretében a csoport előadott egy régi magyar parasztlakodalmat, ahogy ez valamikor történt. A jelenlévő közönség láthatott egy kellemes, népszerű mini-operettet. Akik ezt elmulasztották, azoknak módjuk lesz szombaton Skinnskattenbergben megnézni. Vasárnap Södebergben ismét táncolni fognak.

A magyaroknak csak a ruhái megérdemelnek egy külön cikket. A nők bőszoknyákban táncolnak, gyöngyökkel, kéz- imunkákkal díszítve. Még a cipőjüket is kéz- imunkával hímezték. A férfiaknak fekete nadrágjuk, mellényük és vastag csizmájuk van, ami tulajdonképpen padlóhoz való, mert ott kopogna igazán. Ők szívesebben is táncolnak padlón, mint fűvön. A nők ruhája 100 évre visszanyúló örökség és nagyon értékes.

A táncsoportban minden korosztály képviselve van, a fiatal lányoktól a korosabb matrónákig. Emellett súlyos férfiak, a nyugdíjhoz közelállók is. És ők mind hozzájárulnak egy nagy, realiztikus előadáshoz, ami egy robbanás a táncban, dalban, színben, örömben.

Két év múlva újra nyugatra utazott a Komlói ÁFÉSZ Hosszúhetényi Népi Együttese. Kaszás János az együttes művészeti vezetője az alábbiakat írta 1981-ben:

Óriási megtiszteltetés ért bennünket: Augusztus 5-23-ig Franciaországban szerepelhettünk. Tulle és Clermont Ferrand városok környékén adtunk 11 önálló műsort, és két fesztiválszereplésünk is volt. A több ezer km-es utazásnak is csodálatos emlékei maradtak számunkra.

Ennek az évnak a végén az együttes zenekara és Kaszás János a szilveszteri élő tévéadásban is szerepelt. Éjfél előtt a *Harminkettes baka vagyok én...* közismert katonai indulót játszotta a zenekar, János bácsi pedig *Kabos Lászlóval* a népszerű komikus színésszel verbunkolt a menet elején.

Menettánc a hetényi Fő utcán a vasasi bányászzenekar kíséretével, amelynek tagjai jórészt a hetényi együttes kísérőzenekarának tagjai voltak. A zenekart kezdetben *Schlégl Antal*, majd *Göndöcs János* vezette 1992-ig.

1982-ben ünnepelte az együttes tíz éves fennállását. Ennek tiszteletére június 12-én nagyszabású jubileumi ünnepséget szerveztek térzenével, kiállítással, felvonulással és két órás folklórműsorral "az új iskola udvarán felállított szabadtéri színpadon". A felvonuláson és a műsorban az együttesen és a gyerekcsoporton kívül a mecseknádasdi és a szebényi népi együttes táncosai is felléptek.

A felvonulást követően az ünnepi műsort *Barkó László* művelődési ház igazgató nyitotta meg, *Bereczky Tibor* tanácselnök mondott ünnepi beszédet.

Az évforduló alkalmából az ünnepségen *Kaszás János* vezető, *Schlégl Antal* és *Göndöcs János* zenészek „Szocialista Kultúráért” kitüntetést vehettek át *Brandstädter György* megyei tanács művelődési osztályvezető helyettesétől. A forgatókönyv szerint a műsor után valamennyi együttes tag, valamint a "megjelent megyei, járási és helyi vezetők" vacsorára voltak hivatalosak az iskola napközijében.

A SZÖVOSZ (Szövetkezetek Országos Szövetsége) jóvoltából 1983-ban átlépte az együttes Európa határát, hiszen a Tizi-Ouzou-i folklórfesztivál meghívottjaként egy hétre Algériába repülhetett. Odafele Budapestről Algírba, hazaútban milánói átszállással utaztak. A többségének már volt repülőélménye, hiszen korábban volt már egy utjuk géppel Lengyelországba.

Az alsó képen Kaszás János együttesvezető Ágnes lányával táncol a szekszárdi fesztiválon a Sej besoroztak c. új koreográfiában 1984-ben, december 8-án pedig a Néptáncantológián mutatkoztak be ugyanezzel az összeállítással a Budapest Sportcsarnokban. Ebben az évben a Duna Menti Folklórfesztivál mellé belefért egy olaszországi Goriziai Nemzetközi Folklórfesztivál is.

Személyes baráti és rokoni kapcsolatnak köszönhetően, egy kint élő, egykori hetényi lakos *Bohner József* jóvoltából 1985. június 18-26-ig a németországi (akkor még NSZK) Münsterben vendégszerepelhetett a Hosszúhetényi Népi Együttes. A képen a vendéglátó egyesület elnöke köszönti a hetényieket. (A baráti-szakmai kapcsolat révén 1988-ban újra Münsterbe utazhatott az együttes és a német vendéglátók is kétszer, 1987-ben az együttes 15. születésnapján és 1990-ben vendégeskedtek falunkban.)

1991-ben újra meghívást kapott az együttes Zakopánéba. (alsó kép) Ebben az évben a Német Klub meghívására

stattegi táncosok érkeztek Ausztriából Heténybe, és a moziiban újjonon kialakított, kibővített színpadon mutatkoztak be a hetényiekkel, 1992-ben pedig az Olaszországból vendégszereplő moroloi táncosokkal ünnepelték a 20 éves jubileumot a mozi udvarán felállított szabadtéri színpadon.

Ez az év mérföldkő volt az együttes életében, mert húsz év sikerei után a zenekar vezetője és vele több tag is leköszönt. Megromlott egészségi állapota miatt *Kaszás János* művészeti vezető is átadta a stafétabotot *Papp Jánosnak*, aki közművelődési igazgatóhelyettesként került a faluba és öt éve táncolt már az együttesben.

A hetényi együttesnek mindig erőssége volt a zenekar. A *Göndöcs János* vezette zenekar húsz éven keresztül fújta a talpalávalót a táncosoknak. A legfelső képen a zenekar látható a nyolcvanas évek közepén. Alatta az “öreg

(2007). A második korszak *Hollósi Bélához* kötődik, melyben az előző zenekar néhány tagja és az ifjú nemzedék zenélt együtt (1997). A legalsó képen az együttes kísérőzenekara, Somkerék zenekar néven *Keserű Árpád* vezetésével a Folkalicskán (2022).

A vezetőváltás és a kísérezzenekar felbomlása után Papp Jánosnak a vezetői teendők ellátásában *Bertalan Éva*, *Tobak Ferenc* és *Gunszt Andrea* segédkezett, valamint felesége *Pappné Pintér Ilona*, aki férjéhez hasonlóan néptánc oktatói végzettséggel rendelkezik. A vezetői csoport nagy lelkesedéssel látott munkához, a próbák újra rendszeressé váltak. Eleinte külön dolgozott a zenekar és a tánckar. Az együttes életében új dolog volt a bemelegítés, a táncok előtti karaktergyakorlatok végzése. A bemelegítés és tánctréning után énekléssel, majd a repertoár gyakorlásával folytatódott a próba. Helyi és környékbeli szereplések után 1994 nyarán volt az újjáalakult együttes első külföldi útja a kishegyesi Szent Anna Napokra. *(felül)*

A morolói testvérkapcsolatnak köszönhetően 1996-ban olaszországi vendégszereplésre utazhatott az együttes. A vendéglátók laza szervezése miatt csak egy szereplésük volt, de a felejthetetlen morolói napok mellett Rómát is láthatták és hazaútban az éjszakai Firenzét. A csoportkép a Colosseum tövében készült.

A 25 éves jubileumi műsorát már falun kívül, színházi körülmények között mutatta be az együttes a komlói színházban, 1997 szeptemberében. *(felső kép)*

1998-ban meghívást kaptak a hetényi táncosok Hollandiába az EUROCULT Fesztiválra. A kiváló ellátás, jó szervezés és sikerek mellett az együttes megtapasztalhatta

a határok nélküli Európát, amelyről akkor még csak álmodozott a magyar utazó. *(középső kép)*

Az utóbbi 25 évben négyszer minősült az együttes, ebből az utóbbi háromszor kiválóra. A 2002-es pécsváradi bemutaton maximális pontszámmal értékelték kiválóra a Hosszúhetényi lakodalmi képek c. koreográfiát. *(alsó kép)*

A Muharay Népművészeti Szövetség tagjaként az együttes rendszeres résztvevője a népviselet bemutatóknak. Ezekhez a muníciót *Radó Tihamér* hatalmas gyűjteménye, és az idősek visszaemlékezései adják.

2001 januárjában Budapesten aratott nagy sikert falunk viseleteinek bemutatása, melyen *Nagy Sándor bácsi* és felesége viharos tapsot kapott. Sándor bácsi ekkor az egyik utolsó élő hetényi gyöngyösbokrétás volt, aki táncolt később az ötvenes évek együttesében is. Aranka néni pedig

Csánky Lenke csoportjában volt férje párja, 2002-ben pedig a pécsváradai minősítón és utána is még többször üveggel a fején táncolt az együttesben.

Sok bemutató mellett Radó Tihamér kiállításai is viszik a hetényi népviselet hírét. Helyi, komlói és pécsi kiállításai mellett a Baranya Megyei Kulturális Központ által szervezett bemutatóra is ő készítette fel a csapatot, melyen rangos vendégek ismerkedhettek baranya viseletkultúrájával. A fotó a bemutató után készült 2007-ben.

A jubileumok nagy események egy együttes életében, ám az élet nem áll meg az ünnepek közt sem. A harmincöt, negyven és negyvenöt éves gálák (*fenti képek*) után megélte az együttes a fél évszázados folyamatos működést is.

Számtalan kisebb és nagyobb, helyi és vidéki fellépés, fesztivál szereplés, országos bemutató kísérte az elmúlt ötven évet. Néptáncantológiák, Duna Menti Folklorfesztiválok, Európai Esküvő Fesztivál, Folkloriáda, Budapesti Tavasz Fesztiválok, Mediterrán Ősz rendezvényei, Milleniumi ünnepek, Pécsvaradi Leányvásárok, Határon Túli Fesztiválok, Újévköszöntők Budapesten, a Nemzeti Tánc-együttessel közös bemutatók, szőlőtánc fesztiválok, országos továbbképzések, erdélyi, felvidéki, délvidéki szereplések, szüreti felvonulások, közös kirándulások, nyaralások,

esküvők és lakodalmak mind-mind a hagyományörző együttes életének részei voltak. Sikerek, kudarcok, veszekedések, közös örömök és fájó búcsúk kísérték az eltelt évtizedeket, ahogy minden közösség életét.

Az együttes tizennégy éve minden évben megünnepli a Hetényi Népviselet Napját és a színpadon kívül is megtartja közösségerősítő, falusi hagyományokra épülő eseményeit.

Kedves Olvasó!

Nemhogy néhány oldalon, de egy vaskos könyvben sem lehet ötven évet összefoglalni. A felidézett pillanatok is bizonyára azoknak jelentenek nagyobb élményt, akik valamilyen módon kötődtek az együtteshez, de reméljük másoknak is sikerült örömet szerezni kiadványunk lapozgatásával!

Egyesületünk életéből 2022.

Januárban megjelent egyesületünk kiadványának, a MÚLTMENTŐ-nek a 15. száma, melyet ezúttal is igyekeztünk minden házhoz eljuttatni. Tizenhat oldalas újságunkban ez alkalommal is sok érdekes dokumentumot, fotót tudtunk közkinccsé tenni az olvasók jóvoltából.

Január 22-én Szekszárdon szakmai továbbképzésen vettek részt együttesünk képviselői.

Február 18-án a Muharay Szövetség továbbképzése keretében együttesünkben hárman a Magyar Állami Népi Együttes *Kolozsvári piactéren* című műsorát nézhették meg. A műsor előtt az állami együttes vezetőjével, zenekar vezetőjével és tánckar vezetőjével találkozhattak a hagyományörző együttesek vezetői.

Február 25-én Farsangi "Fánkházat" tartottunk fánksütéssel és táncolással a kultúrházban.

Március 5-én *Füzi Gyula* és *Zsombéki Gergely* képviselte együttesünket a Muharay Szövetség lakodalom és vőfélykedés témakörében szervezett országos továbbképzésén Budapesten.

A 2022-ben először rendezett Bazsarózsa Fesztiválon a moziudvarban léptünk színpadra a gyerekcsoporttal és *Varga Dóri* népdalénekesével.

Április 2-án a XLI. Országos Táncbáztalálkozón a baranyai tájegység bemutatkozásában két párral képviseltük Hosszúhétent.

Május 7-én A Muharay Szövetség küldöttségével, zenekarunk és egy táncos pár jóvoltából Révkomáromban a baranyai műsor részesei lehettünk a Szlovákiai Magyar Táncbáztalálkozón.

Nagypénteken ismét sütöttünk húsvéti patkókalácsot a Tájház kemencéjében *Poór Gabi*, *Pappné Ica* és *Zsombéki Gergely* vezetésével.

Május utolsó csütörtökén zenekarunk és utánpótlás zenekarunk a Folktaleskán szerepelt, majd szombaton *Lázárné Szabó Emese* vezetésével a gyerekcsoport és a felnőtt együttes is részese volt a délutáni folklórműsornak.

Pünkösd szombatján a német közösségi ház udvarán ovisokkal, iskolásokkal német táncokat adtak elő felnőtt táncosaink.

Az egész Kárpát-medencét felölelő Csoóri Fesztivál Baranyában két helyszínen zajlott. Együttesünket a kozármislenyi programra kérték fel, melyben az országosan egyeztetett időbeosztás szerint (ökomenikus szentmise, közös tánc, közös éneklés, gálaműsor) telt a látványos, mozgalmas fesztiválnap.

A pécsváradai temetőben elbúcsúztattuk egykori zenészünket *Gasteiger Ferencet*, *Franci bácsit*, aki 93 évet élt.

Aratónapon bekapcsolódtunk a hagyományörző rendezvény kézi aratásába és a cséplés folyamatába.

Július 29-én egy hosszú hétvégi vendég szereplésre utaztunk Tordaszentlászlóra, ahol a hagyományos falunapjukon léptünk fel és töltöttünk el pár órát kedves vendéglátóinkkal.

Az augusztus és a szeptember eleje főként a jubileumi műsorra történő felkészülés jegyében telt, de három párral és zenekarunkkal részesei voltunk annak a varázslatos gálaestnek, amelyet Andrásfalvy Bertalan tiszteletére rendeztek a Pécsi Nemzeti Színházban.

Augusztusban jelent meg az a népdalválogatás, amelyet *dr. Várnai Ferenc* állított össze Berze Nagy János hosszúhétényi gyűjtéseiből. A huszonegy népdalt tartalmazó füzet kiadásához egyesületünk is hozzájárult.

A nyár utolsó vasárnapján idén is megrendeztük a Népviselet Napját.

Szeptember 10-én az együttes újjáalakulásának ötvenedik évfordulója alkalmából ünnepi gálaműsort rendeztünk a Pécsi Nemzeti Színházban. Az est folyamán felléptek gyerektáncosaink, a Pévönye együttes egykori és mai tagjai, a Hosszúhétényi Daloskör és az "öreg táncosok és zenészek" egy csoportja is. Vendég együttes a Misina Táncgyűjtés volt. Az est után zártkörű mulatságot tartottunk az iskolában.

Szeptember 17-én kisebb létszámmal részt vettünk az Egregyi Lakodalmas programjában.

Szeptember 24-én fiataljaink a hozzájuk csatlakozó ifjakkal felvonultak a Hetényi Szüret rendezvényén. A bíró-bíróné párost *Garamvári Zsombor* és *Czentner Blanka* alkotta.

Október 1-jén Egyházaskozár vendégei voltunk, ahol a falunapon nemesnádudvari, magyarfalusi (Románia), egyházaskozári táncsoportokkal és a komlói Fekete Láng zenekarral szerepeltünk a műsorban.

Október 14-én a Pécsvárad Leányvásár nyitógaláján szerepeltünk a Töttös Sándor Zengővárkony Kultúrájáért Alapítvány művészeti csoportjának társaságában.

Mindenszentek közeledtével, október 28-án, ötven éves jubileumunk alkalmából felkerestük egykori táncos, zenész elődeink-társaink sírját, akik az elmúlt ötven évben tagjai voltak az együttesnek. Virágot helyeztünk el és mécesest gyújtottunk végső nyughelyük felett.

Mivel sok fiatal jelentkezett szeptemberben, hogy szívesen jönne táncolni, ezért péntekenként egy órával korábban utánpótlás próbát tartunk, amelyet más-más táncos tart az újoncnak.

December 3-án öten vettek részt egyesületünkben a Muharay Szövetség régiós továbbképzésén Szekszárdon.

Az évet szilveszteri bál szervezésével zártuk.

Elnökségünk:

Keserű Árpád, Lázárné Kruzsely Cecília,
Lázárné Szabó Emese, Molnár János, Papp János,
Radó Tihamér, Schätl Zsolt

Elnökünk:

Papp János

Tagságunk:

Bagó Sára, Bertalan Éva, Bocz Léda, Bocz Orsolya,
Brand Petra, Csák József, Csák Józsefné, Csörnyei László,
Czentner Blanka, Dallos Jánosné, Dallos László, Dallos Veronika,
Erdei Benedek, Friedrich Marcell, Füzi Gyula,
Garamvári Zsombor, Glock Ákos, Gruber Máté,
Harasztosi-Lajos Liliána, Horváth Helga, Jakab Józsefné,
Jáhn Cintia, Keszlerné Bocz Márta, Kruzsely Gina,
Kruzsely László, Kruzsely Lászlóné, Kruzsely Pálma,
László Emese, Lázár István, Lázár Péter, Majorosi Mária,
Márton Istvánné, Molnár Ádám, Molnár Ferenc,
ifj. Molnár Ferenc, Molnár Veronika, Molnárné Fuchs Erika,
Nagy Sándorné, Papp Gergely, Pappné Pintér Ilona,
Pintér Ildikó, Plaszaer Petra, Poór Gabriella, Poór Jánosné,
Schumann Adél, Schumann Réka, Spáth Róbert, Szauer Róbert,
Szedli Gergő, Tisztli-Papp Katalin, Tóth Viktória, Varga Dóra,
Várnagy-Csák Beatrix, Zugfil Richard, Zugfil Rolf,
Zsombéki Gergely

„Azt írta az újság...”

Sokan tudják, hosszúhetényiek is, milyen jó, mikor ilyen-olyan bajból kiségitik a helyi tűzoltók. Pető Sándor újságíró annak nézett utána régi újságcikkek alapján, hogy volt ez régen, és kiderült: még fontosabb volt a jelenlétük, mint most. Az is így derült ki, hogy idén kerek évfordulót ünnepelhet a hosszúhetényi tűzoltóság: 115 éve, 1908. augusztus 20-án alakult meg a helyi tűzoltó egyesület!

A cikkek magukért beszélnek, de előljáróban annyit: a tűzoltóság megalakulására óriási szükség volt, mert voltak helyben nagy, pusztító tüzek (ha akkora nem is volt, mint felvidéki névrokonunknál, Hetényben, amelyet 1882-ben szinte elpusztított egy tűzvész).

A régi írásokból kiderül, hogy igen nagy becsben tartották a tűzoltókat Hosszúhetényben, megalakulásuk 25. évfordulóját hatalmas csinnadrattával ünnepelték, amelyen a vármegyei főszolgabíró – igen nagy ember – és az országgyűlési képviselő is tevékenyen részt vett. A tűzoltó testületben tevékenykedők munkájukkal tekintélyt szereztek maguknak a falusiak előtt, és a tüke családok tagjai közül sokan bekapcsolódtak az egyesület életébe. Rang volt tűzoltónak lenni, nem nyűg. Ezt illusztrálóan álljon itt azoknak a neve, akik a 25. évfordulón még belügyminiszteri kitüntetést is kaptak, mert kezdettől részt vettek a munkában: *Radó János* parancsnok, *Müller Imre* alparancsnok, *Szieberth József* szakasparancsnok, *Jankó Mihály* szakasparancsnok, *Bocz Mihály* örparancsnok és *Preisendörfer Jakab* örparancsnok.

Álljanak itt a régi cikkek, cikkrészletek. Például az első, amelyből világossá válik, miért nem lehetett már halogatni a helyi tűzoltóság felállítását:

A Pécsi Napló 1901. május 25-i száma ír a hosszúhetényi tűzvészről. A tüzet, amelyben kilenc ház porig égett és egy asszony összeégett, egy Kakasdról származó nyomorult hontalan gyújtotta bosszúból, miután többedik szállásadója kidobta, mert a kis keresetét mindig elitta és nem tudta fizetni a lakbért. A falubeliek jórésze a mezőn dolgozott, onnan rohantak vissza oltani. „Nagy sokára elnyomták a lángok hatalmát. A falu meg lön mentve. S talán annyi ház sem égett volna le, ha a tűzrendészeti viszonyok oly mizerábilisek nem volnának Hosszú Hetényben, mint a milyenek. A nagy községnek egy tűzifecskendője van s az is hasznavehetetlen. Az összes tűzoltóeszközök a lehető legprimitívebbek s a legrosszabb karban vannak” - írta másnap a Pécsi Napló.

A gyújtogatót, *Lehmann Miklóst* majdnem meglincselték, és nagyon összeverték, mielőtt Pécsre szállították. Lehmannt a lap „pirománikus örültnek” írta le, aki állítólag korábban már Kakasdon is felgyújtott házakat, majd tébolydába került, de onnan elengedték. Május 29-én már szánakozva a haláláról számolt be a lap: „A szerencsétlen örültet addig kocsikáztatták Pontiusztól Pilátusig, a városi közkórháztól az irgalmasok kórházáig, míg végre kétszer huszonnégy órai szenvedés után a humanizmus nagyobb dicsőségére orvosi segély nélkül költözött a másvilágra.”

Egy 1933-as Dunántúli cikkből tudjuk, hogy pontosan 1908. augusztus 20-án alakult meg a hosszúhetényi önkéntes tűzoltóság. Ha a hetényi tűzoltók ünnepnapot

keresnének, akkor az augusztus 20. kell, hogy legyen. Idén augusztus 20-án 115 évesek lesznek.

A 25. évfordulót azzal ünnepelték meg, hogy helyi csapatként megnyerték a járási tűzoltóversenyt.

A cikk szövege:

Pécs, aug. 21. — Szent István napján... a Hármashegy és a Zengő tövén fekvő Hosszúhetény népe. A nemzet egyetemes ünnepét helyi ünneppé sokszorozta. Ezen a napon volt 25 éves fordulója a hosszúhetényi önkéntes tűzoltótestület megalakulásának. A földműves és bányász emberekből szervezett csapat immár 25 éven át őrködik a község vagyonszövetsége felett. A mindennapi munka robotján túl időt, fáradságot nem kimélve képezte magát at, hogy a vész esetén — mely láthatatlanul mindig felettünk ólálkodik, — acélos karral, higgadt idegzettel tudással küzdhessen embertársai érdekeiért. A 25 éves fennállás a testület életképességének fényes bizonyítéka és ennek látható jelül ezen a napon szentelte fel gyönyörű zászlaját, hogy ezentúl már saját lobogójára esküdve végezze nemes hivatását.

A hosszúhetényi testület ünnepébe bekapcsolódott Baranyavármegye és Pécs szab. kir. város tűzoltószövetsége is azzal, hogy ezen a napon Hosszúhetényben rendezte meg a pécsváradi járás tűzoltóversenyét. Az ünnepségen megjelentek: Brogli József orszgy. képviselő, vitéz Horváth István járási főszolgabíró, a jegyzői kar, Makucz Jenő, a várm. szövetség alelnöke, a tűzrendészet felügyelő, a pécsi önkéntes tűzoltótestület 70 tagja zászló alatt, zenekarával, továbbá a mecsekszabolcsi és vasasi testületek.

Az ünnepség reggel 7 órakor, a járás csapatainak versenyével kezdődött, A versenyen összesen 13 csapat vett részt és pedig a pécsváradi, zengővárkonyi, hosszúhetényi, berkesdi, geresdi, kékesei, nagypalli, szilágyi, marázai, perekedi, ellendi és püspöklaki csapatok. A versenyeket Milassin László tűzrendészet! felügyelő vezette. A verseny eredménye: a kilences szerelés első díját, vitéz Horváth István főbíró vándorserlegét a hosszúhetényi, a II. díjat a pécsváradi, a III. díjat a zengővárkonyi önkéntes tűzoltótestület nyerte. Az ötös szerelés I. díját, a Seltenhofer Frigyes tűzoltószergyár vándordíját a berkesdi, a II. díjat a geresdi, a III. díjat a marázai, a IV-et a püspöklaki, az V-iket a kékesdi tűzoltótestület nyerte. A többi csapat oklevelet kapott.

Tíz órakor Peltz Árpád hosszúhetényi esperesplébános tábort misét mondott, amely alatt szép beszéddel felszentelte a jubiláló testület zászlaját, A zászlóanyai tisztet Nemes Jánosné, a hosszúhetényi kántortanító neje vállalta, aki gyönyörű szalaggal ékesítette az újonnan felszentelt zászlót.

A mise után díszközgyűlést tartott a testület, amelyet Peltz Árpád esperesplébános, a testület elnöke nyitott meg.

Nemes János titkár és Radó János parancsnok az elmúlt 25 esztendő történetét és küzdelmeit tárták fel, vitéz Horváth István főbíró a díszérmekeket, Makucz Jenő vármegyei szövetségi alelnök pedig a szolgálati érmekeket osztotta ki. A versenydíjakat vitéz Horváth István főbíró adta át a nyerteseknek. A díszközgyűlés Brogli József orsz. gyűi. képviselő lendületes zárószavaival ért véget. A közgyűlés után az összes résztvevő a hősök szobrához vonult, melyet Szentkirályi Ede tűzrendészeti felügyelő koszorúzott meg lendületes beszéd keretében.

Egy órákor ebéd volt, amelyen az első felköszöntőt Peltz Árpád esperesplébános a pápára és a kormányzóra mondotta, Makucz Jenő pedig a tűzoltói intézmények felvirágzására.

A szép ünnepség a hosszúhetényi önk. tűzoltótestület precíz támadási gyakorlatával, majd az ezt követő vidám hangulatú táncmulatsággal fejeződött be.

Az ünnepség és a versenyek zavartalan és eredményes lebonyolítása Milassin László tűzrendészeti felügyelő érdeme. A hosszúhetényi testület részéről a rendezés munkáját Garai Lajos ottani tanító végezte dicséretre méltó körülményekkel.

Dunántúl, 1933. augusztus 22.

Az egyesület nem csak tűzoltóként vett részt munkájával a falu életében, hanem megjelentek a helyi közéleti eseményeken, minden bizonnyal díszegyenruhában, amiből nem tudjuk, maradt-e fenn valakinél, ha igen, szívesen bemutatnám azt is, ahogy a díszzászlót is, ha netán előkerül belőle egy példány. Erről is találtam egy újsághírt, amely szintén a Dunántúl c. lapban jelent meg 1938-ban a Kultúrház avatási ünnepségéről tudósítva. (Az írás teljes terjedelmében a Múltmentő 2008-as számában jelent meg) Ebből a cikkrészletből láthatjuk, a tűzoltók állandó szereplői voltak a helyi díszeseményeknek is.

"Mikor vége van a misének, megindul az áradat a kultúrházhoz, ahol az ünnepség többi része zajlik le. A nagy udvar megtelik az embersereggel, a tűzoltók és leventék őrséget állnak, a káplán füstölővel és szenteltvíz hintővei bejárja a kultúrház szobáit és termeit és megáldja a falakat, amelyek között a község megélenkült szellemi életének eseményei majd lezajlanak."

„Bizony, csak egyetlen tsz-tag van a testületben” — mutatja a nyilvántartást Katos Sándor tsz-elnöknek Bandl György parancsnok

A hosszúhetényi önkéntes tűzoltók tevékenysége napjainkban a régmúlt időszak fényét idézi, de voltak kevésbé dicsőséges évek is a helyi tűzoltó egyesület életében.

1962-ben a Magyar Tűzoltó c. folyóirat gúnyos hangnemű, fotókkal is illusztrált tudósításban számolt be a Zengő Gyöngye tsz-ben tapasztaltakról: (ld. a képeket is)

— De sok más hiba is van, amelyeken bizony egyhamar nem is változtathatunk — jegyezte meg Bandl elvtárs, amikor felkerestük és átadtuk neki tapasztalataink „listáját”. — Hogy miért? Véleményem szerint elsősorban azért, mert valahogyan nem egészen szerencsés a testület összetétele. Huszonnégyen vagyunk, és egy kivételével valamennyien munkások. Legtöbbször három műszakban dolgozunk, úgyhogy nem könnyű az időnket összeegyeztetni. De nem is ez a nagyobbik baj, hiszen a lakóházi látogatások mellett időnként a majorban és az istállókban is tartunk ellenőrzést, ha az időjárás

megengedi. Olvadáskor és esőzés után azonban olyan megveszekedett sár van, hogy az istállóépületeket pl. csak lovaskocsival vagy lóháton közelíthetnénk meg... Éppen ezért lenne fontos, hogy a tsz dolgozói közül is belépnének néhányan a testületbe. Úgy hallottam (erről egyébként a jegyzőkönyv is tanúskodik. — A szerk. megjegyzése), tervezik egy raj felállítását, sőt Cseke Györgyöt, testületünk egyetlen tsz-ben dolgozó tagját meg is bízták a tűzrendészeti felelősi tisztséggel. Igen ám, de addig is tartanunk kell a „frontot” — és ez napról napra nehezebb lesz.

Magyar Tűzoltó, 1962. március 1.

Vajon mi lehet ez?...

A polgármesteri hivatalban őrznek tűzoltó serlegeket a harmincas évekből, és talán előkerülnek még egyéb tárgyak, dokumentumok a helyi tűzoltósággal kapcsolatban, hiszen a fűrészüzemben is működött komoly tűzoltóság a telep megszűntéig. Kérjük olvasóinkat juttasság el a Múltmentőnek a relikviákat, hogy teljesebbé tehessek a a hetényi tűzoltó egyesület 115 éves történetét!

Pető Sándor

Régi hetényi épületek

Felső képünkön a mai Kossuth Lajos utca 19-21-23. házánum épületek homlokzata látható a harmincas évek végén. A redőnyös épület ma boltként működik, államosítás előttig pedig Mórítz György vegyeskereskedése volt. A következő épület ma Lovig Jánosné lakóháza, északi szomszédságában pedig Szántó Jánosék egykori háza és borbélyműhelye, amelyben ma a borbélymúzeum és német közösségi ház kapott helyet.

Alsó képen a Schóbert malom (korábban Erhard Ignátz malma) látható. Püsköszentlászlóra menet a vízmű épülete alatt, az út bal oldalán egy kővel kirakott pincebejárát látható. Ezzel szemben az út jobb oldalán néhány éve még láthatók voltak az épület és a kút maradványai. Mára mindent visszavett a természet.

